

MANUAL

Praticum Situaziuns d'emprender

1. onn da studi

Studenta/student	Lieu da praticum, scola/scolina
Persuna(s) d'instrucziun da la pratica	Classa(s)
Mentura/mentur	Temp da praticum
Partenaria/partenari da praticum	

Cuntegn

Introducziun	1
Standards da furmaziun.....	1
Curta descripziun dal praticum Situaziuns d'emprender.....	1
Persunas involvidas e responsablidad.....	1
Permissas da las studentas/dals students	1
Cumpetenzas	2
Accents da lavur individuals	2
Tge e quant instrueschan las studentas/ils students?	3
Incumbensas da las persunas involvidas.....	4
Valitaziun e cumprova da prestaziun	4
Finanzas	4
Assicuranza	4
Incumbensas da las studentas/dals students	5
Incumbensas da la persuna d'instrucziun da la pratica	8
Incumbensas da la mentura/dal mentur.....	11
Instrument da valitaziun praticum Situaziuns d'emprender	12
Fegl da notas praticum Situaziuns d'emprender	15

Introducziun

En la concepziun da la partiziun furmaziun da la pratica professionala da la scola auta da pedagogia dal Grischun (SAPGR) vegnan l'orientaziun als standards e l'individualisaziun collidadas uschè bain sco pussaivel. Las finamiras dals praticums sa refereschan d'ina vart als 9 standards che furman il rom d'orientaziun general da la scolaziun a la SAPGR cun dar avant per praticum accents generals. Da l'autra vart èsi dentant era impurtant ch'ina studenta u in student defineschia tenor nivel d'emprender individual e necessitad da svilup individual agens accents e lavuri vi da quels sistematicamain. Il manual duai mussar co che questas finamiras duain vegnir realisadas en il praticum Situaziuns d'emprender, co ch'il praticum è organisà e tge incumbensas che tutgan a las personas involucidas.

Standards da furmaziun

Per il praticum Situaziuns d'emprender furman ils standards ch'èn stampads grass ils accents generals:

- Standard 1: Savida dal rom ed abilitad dal rom
- Standard 2: **Process d'emprender e da svilup**
- Standard 3: **Lavurar cun eterogenitad**
- Standard 4: Communicaziun, sa preschentar e collavuraziun
- Standard 5: **Manar ina classa**
- Standard 6: **Planisaziun, realisaziun ed evaluaziun da l'instrucziun**
- Standard 7: Diagnostica, promoziun, cussegliaziun, valitaziun
- Standard 8: Scola e societad
- Standard 9: **Abilitad individuala da supportar squitsch, svilup professional, svilup da l'instrucziun e da la scola**

Curta descripziun dal praticum Situaziuns d'emprender

Il praticum situaziuns d'emprender ha lieu suenter dus semester da scolaziun. El sa cumpona d'ina emna da studi preparatorica a la SAPGR (inclus di d'ospitaziun al lieu da praticum) sco er trais emnas da pratica en ina scola u ina scolina. Las studentas/ils students absolveschan quest praticum per regla en dus.

Il temp dal praticum a la fin da l'onn da scola è savens segnà cun differentas occurrenzas sco excursiuns, projects, di da sport, viadi da scola e.u.v. che han lieu en las scolas primaras ed en las scolinas. Il praticum Situaziuns d'emprender porscha qua tras la pussaivladad, da percepì la complexitad e la varietad dal mintgadi da scolina e da scola, d'observar ils uffants en differentas situaziuns e da prender si contact cun els sco er da realisar situaziuns d'emprender multifaras a moda flexibla. Lattiers vegn exercitad la planisaziun e la realisaziun conscienzusa da las sequenzas d'instrucziun.

Persunas involucidas e responsabladad

La responsabladad per la realisaziun da la planisaziun dal praticum entaifer l'emna da studi da la pratica professionala è tar la partiziun furmaziun da la pratica professionala sco er tar las docentas/ils docents da la didactica dal rom e da las ciencias d'educaziun. Per las trais emnas da pratica surpiglian las personas d'instrucziun da la pratica la responsabladad. Docentas e docents da

MANUAL Praticum Situaziuns d'emprender

la SAPGR en la funcziun da menturas/menturs visitan las studentas/ils students durant las emnas da pratica e mainan cun ellas/els in discurs preparatoric ed in discurs d'evaluaziun.

Permissas da las studentas/dals students

Las studentas/ils students han suenter ils dus semesters da furmaziun absolvids a la SAPGR las suandantas premissas praticas e teoreticas per il praticum Situaziuns d'emprender:

- Entaifer ils ateliers durant il 1. semester han las studentas/ils students absolvi plirs mezs dis en ina gruppa d'uffants da scolina resp. ina gruppa d'uffants da scola. En gruppas pitschnas han ellas/els pudì observar uffants e preparar, manar tras ed evaluar singulas unitads d'instrucziun. En quest connex han las studentas/ils students gia emprendì d'enconuscher differentas rollas da la persona d'instrucziun.
- Durant ils **moduls da las ciencias d'educaziun** èn las studentas/ils students s'occupadas/s'occupads cun dumondas da basa da l'educaziun e da la furmaziun e cun differentas ideas d'educaziun ed han emprendì d'enconuscher la midada istorica d'educaziun, furmaziun e scola. Ellas/els enconuschan ils principis da la percepziun e da l'observaziun si-

stematica ed han ina savida da basa davart la psicologia dal svilup e da l'emprender, per exempel han ellas/els savida da basa co percepir ed ordinar la diversidad e las differenzas dals process da svilup d'emprender dals uffants. Ellas/els enonuschan l'impurtanza dal gieu, furmas da basa e furmas socialas da l'instrucziun sco er la noziun, significaziun e furmas da la differenziaziun interna, plinavant han ellas/els savida co ch'ins sa estructurar e planisar per uffants situaziuns d'emprender a moda chapibla. Las studentas/ils students èn s'occupadas/s'occupads cun l'atgna cumpetenzza da sa preschentar ed han emprendi d'enonuscher differentas pussaivladads verbalas e nonverbalas per savair realisar situaziuns da comunicaziun a moda effectiva.

- En ils **moduls da la didactica dal rom** dals dus emprims semesters da scolaziun èn las studentas/ils students vegnidas/vegnids introducidas/introducids en las basas da las didacticas dal rom e dal fatg. Ellas/els han ina buna savida actuala dal rom e da l'abilitad dal rom sco er basas areguard models didactics e dal fatg e princips da la realisaziun da l'instrucziun per absolver il praticum.
- Las studentas/ils students enonuschan differents **intruments da la planisaziun da l'instrucziun e da la reflexiun da l'instrucziun**: Ellas/els san applitgar il schema da plansaziun en connex cun in'analisa da las cundiziuns e da la materia per la planisaziun detagliada dal mintgadi davart situaziuns d'emprender en scolina e scola primara. Per la planisaziun e la reflexiun da l'agen process d'emprender e dal svilup da las cumpetenzas enonuschan ellas/els il carnet d'elements ed il portfolio inclus pass da cumpetenzas.

Cumpetenzas

Dals standards che valan per quest praticum sco accents èn vegnidas formuladas differentas cumpetenzas. Ina finamira dal praticum Situaziuns d'emprender è che tuttas studentas/tuts students possian sviluppar las suandantas cumpetenzas tant sco pussaivel:

Las studentas/ils students

- san observar uffants en differentas situaziuns a moda sistemática e percepir la diversidad da la grupp d'uffants
- inscuntran uffants cun interess, avertadad e respect e s'occupan a moda empatica, sustegnenta ed animanta cun els

- vesan process d'emprender e/u difficultads d'emprender da singuls uffants
- san planisar sequenzas d'instrucziun a moda transparenta e cun cleras finamiras e duvrar latters differentas furmas da gieu, furmas da basa, furmas socialas ed emprimas furmas d'individualisaziun sco er medias che van a prà cun la situaziun
- san manar tras l'instrucziun planisada a moda correcta e conform a la situaziun
- san sa preschentar a moda segira, tschiffar l'attenziun dals uffants, dar cleras incumbensas, communitgar cleramain davart pretensiuns, far valair reglas da basa, ritmisar l'instrucziun e realisar qua tras in clima che promova l'emprender
- san reflectar l'atgna instrucziun cun sustegnim e realisar enonuschientschas or da la reflexiun
- san valitar il nivel actual da lur cumpetenzas professionalas e definir, suandar e documentar proxims pass da svilup
- percepeschan las pretensiuns e la complexitad dal champ professional e sorprendan incumbensas da la persuna d'instrucziun scolina resp. stgalim primar

Accents da lavur individuals

Il svilup da las cumpetenzas en il praticum Situaziuns d'emprender na vegn betg mo definì sur ils accents e las cumpetenzas ch'èn dadas avant. En il senn d'ina individualisaziun che promova l'emprender ston las studentas/ils students avair la pussaivladad da – tut tenor las resursas individualas ed il basegn da sa sviluppar individual – definir e lavurar vi d'ulteriurs accents da lavur persunals. Quests accents individuals vegnan fixads en barat e tenor cunvegna cun la persuna d'instrucziun da la pratica e cun la mentura/il mentur.

Cun agid dal **carnet d'elements** e cun l'egliada sin ils standards vai persunter d'elegir cumpetenzas concretas ch'ins po observar e che vegnan exercitadas durant il praticum Situaziuns d'emprender a moda sapientiva e repetida per uschia pudair cuntanscher in progress necessari. Per quest motiv dattan las studentas/ils students durant il praticum a lur persuna d'instrucziun da la pratica regularmain cleras incumbensas d'observaziun e survegnan uschia cuntinadamain feedbacks ed infurmaziuns specificas sur da quant bain ch'ellas/ch'els adempleschan gia ina cumpetenzza e tge che sto anc vegnir emprendi.

In accent persunal po dentant era vegnir definì independentamain dal carnet d'elements, p. ex. sche las studentas/ils students elegian partind d'experienschas

professionalas gia fatgas in auter champ en il qual ellas/els vulan sa sviluppar.

Las studentas/ils students documenteschan en il **portfolio** lur stentas e lur activitads correspundentas cun reflectar en furma da **cumprovas d'emprender** davart l'agen agir e las atgnas experientschas, ellas/els noteschan enconuschientschas, rendan conscients e visibels svilups e planiseschan ulteriurs pass d'emprender. Il portfolio ed il **pass da cumpetenzas** ch'è integrà illu-

streschan uschia il svilup da cumpetenzas professional d'ina studenta resp. d'in student e ses accents da svilup persunals relevants.

Il portfolio ed il pass da cumpetenzas furman ina basa da discussiun impurtanta tranter las studentas/ils students e lur persunas d'accompagnament sco er per ulteriuras occasiuns nua ch'il process d'emprender individual dals praticums vegn planisà ed evaluà.

Tge e quant instrueschan las studentas/ils students?

Studi scolina

Durant il praticum è l'incumbensa da las studentas/dals students da planisar e manar tras cun ils uffants activitads en connex cun la sequenza manada, cun l'approfondaziun individuala e cun l'accompagnament dal giu en la sequenza libra. En connex cun occurrenzias spezialas (p.ex. excursiuns, projects, di da gies e di da sport) surpiglian las studentas/ils students ulteriuras incumbensas.

Las studentas/ils students fan las suandantas lavurs preparatoricas

- sin fundament dal di d'ospitaziun l'analisa da las cundiziuns
- ina analisa da la materia davart il tema dal praticum
- per persuna u en dus ina planisaziun detagliada da l'instrucziun cun il schema da planisaziun „Planisaziun da la sequenza manada cun approfondaziun individuala“

Durant il praticum surpiglian las studentas/ils students adina dapli responsabladad per l'instrucziun:

- emprima e segunda emna: exercitar singuls elements d'instrucziun (sequenza manada, approfondaziun individuala) sco er surpigliar incumbensas parzialas sco ritual da bainvegni, preparar la fasa d'orientaziun, incumbensas durant la sequenza libra, accompagnament dal giu, fasa da recreaziun, gies en il curtin, rituals da cumià e.u.v.
- terza emna: Las studentas/ils students surpiglian mintgamai circa 1/3 da l'instrucziun senza la responsabladad generala per la sequenza libra

Durant il praticum vegn fatga mintga di la planisaziun en scrit en furma dal schema da planisaziun. Las planisaziuns vegnan scrittas per regla en l'emprima lingua da las studentas/dals students.

Studi stgalim primar

Las studentas/ils students realiseschan singulas lecziuns en ils dus roms emprima lingua e matematica ed en in ulteriur rom dal champ sport/furmaziun/musica, en cas ideal sport. En auters roms surpiglian ellas/els pli pitschnas sequenzas sco p.ex. la realisaziun da l'introducziun en ina fasa d'exercizi, l'accompagnament d'ina gruppa e.u.v.

En connex cun occurrenzias spezialas (p.ex. viadi da scola, projects, di da sport) surpiglian ellas/els la responsabladad per ulteriuras incumbensas.

Las studentas/ils students preparan avant il praticum en ils moduls didactics e dal fatg resp. emna da studi da la pratica professionala

- sin fundament dal di d'ospitaziun l'analisa da las cundiziuns
- ina analisa da la materia en connex cun ils temas emprima lingua e matematica
- emprimas planisaziuns da lecziuns detagliadas cun il schema da planisaziun

Ellas/els s'occupan vinavant cun il tema en il rom sport (resp. furmaziun u musica) e planiseschan emprimas sequenzas.

Durant il praticum surpiglian las studentas/ils students adina dapli responsabladad per l'instrucziun:

- emprima e segunda emna: Per studenta/student ina sequenza d'instrucziun pli gronda e planisada a moda detagliada per di (per regla ina lecziun), sco er ulteriuras sequenzas pli pitschnas
- terza emna: Las studentas/ils students surpiglian mintgamai ca. 1/3 da l'instrucziun, la persuna d'instrucziun da la pratica 1/3

Durant il praticum vegn fatg mintga di la planisaziun en scrit en furma dal schema da planisaziun. Las planisaziuns vegnan scrittas per regla en l'emprima lingua da las studentas/dals students.

Incumbensas da las personas involvidas

Sin las proximas paginas dal manual èn nudadas las incumbensas da las personas involvidas en il praticum Situaziuns d'emprender. Questas glistas da controlla valan sco agid per las studentas/ils students, per personas d'instrucziun da la pratica e menturas/menturs, per infurmar tuttas e tuts davart l'incumbensa da da las autras acturas/dals auters acturs e da simplifitgar la collavuraziun. Il spazi data/remartgas serva per notizias individualas.

Valitaziun e cumprova da prestaziun

Las personas d'instrucziun da la pratica observan durant il praticum il process d'emprender da las studentas/dals students e las/als dattan cuntinuadamain feedbacks a moda promoventa. A la fin dal praticum fan las personas d'instrucziun da la pratica ina valitaziun summativa che fa part da la nota dal praticum, che cuntegna dentant era valitaziuns en furma da text e recumandaziuns per la lavur futura.

Las menturas ed ils menturs dattan a las studentas/als students a chaschun da la visita da praticum feedbacks concrets en connex cun cumpetenzas e prestaziuns observadas sco er suenter il praticum per la lavur vi dal portfolio.

Las studentas/ils students fan en vista dal discurs final ina valitaziun persunala.

La cumprova da prestaziun per il praticum Situaziuns d'emprender è cuntanschida sche

- il praticum inclus l'emna da studi da la pratica professionala preparativa èn vegnids absolvids cumplainamain (detagls latiers vegnan reglads en las directivas da la partiziun furmaziun da la pratica professionala),
- las planisaziuns ch'èn vegnidas elavuradas durant l'emna da studi da la pratica professionala resp. en ils moduls didactics e dal fatg èn vegnids validads cun cuntanschi da las docentas accompagnantas/dals docents accompagnants,

- la persona d'instrucziun da la pratica valitescha las prestaziuns da la studenta/dal student durant las trais emnas da pratica a maun da l'instrument da valitaziun cun minimum suffizient (nota 4).

Sche la cumprova da prestaziun è cuntanschida vegnan surdads 7 puncts da credit.

Finanzas

Expensas per albiert e viadis ston las studentas/ils students surpigliar. Ins sto quintar cun temp da viadi enfin in'ura dal lieu da domicil enfin il lieu da praticum. Studentas/students pon en cas da basegn far ina dumonda per sustegniment finanziar tar la partiziun furmaziun da la pratica professionala da la SAPGR, sch'ils custs per abitar e viagiari surpassan 100.-fr per emna da pratica. Il basegn è d'attestar (p. ex. dretg sin stipendis).

La SAPGR na surprenda nagins custs per material d'instrucziun (copias, material da zambregiar e.a.v.). Quels vegnan per regla surprindì da l'instituziun al lieu da praticum. I vala las directivas da la partiziun furmaziun da la pratica professionala.

Las personas d'instrucziun da la pratica vegnan pajadas per lur lavur tenor las directivas da la partiziun.

Assicuranza

Durant il praticum n'en las studentas/ils students betg segirad(a)s sur la SAPGR. L'assicuranza d'accident e l'assicuranza da responsabladad è chausa da las studentas/dals students.

Incumbensas da las studentas/dals students

Di d'ospitaziun

Las studentas/ils students

- s'informeschan avant il di d'ospitaziun a maun dals documents da la partiziun furmaziun da la pratica professionala (FPP) davart las pretensiuns specificas, las finamiras e.u.v. dal praticum
- prendan si ad uras contact cun la persuna d'instrucziun da la pratica e fixeschan las modalitads exactas per il di d'ospitaziun: spazi da temp (per regla l'entir di), pussaivladads da manar tras in'emprima activitad cun ils uffants e.u.v.
- sa preschentan a la classa e prendan si contact cun ils uffants
- sa preschentan sche pussaivel a la direcziun da la scola ed al team da scola
- s'infurmeschan observond e tras il discours uschè bain sco pussaivel davart las premissas al lieu da praticum ed en la classa da pratica (analisa da las premissas)
- sa preschentan a la persuna d'instrucziun da la pratica a maun dal pass da competenzas e discussiuneschan cun ella accents dal praticum (basa: carnet d'elements)
- fixeschan cun la persuna d'instrucziun da la pratica cuntegns da l'instrucziun concrets durant il praticum
- determineschan ensemen cun la persuna d'instrucziun da la pratica la structura dal praticum temporara e tematica inclus responsablads
- discussiuneschan pussaivladads da contact durant l'emna da studi da la pratica professionala per cussegls, dumondas e.u.v. areguard la planisaziun dal praticum
- discussiuneschan cun la persuna d'instrucziun da la pratica termins adattads per la visita da l'instrucziun da la mentura/dal mentur
- sclereschan cun la persuna d'instrucziun da la pratica sch'igl è pussaivel d'instruir sequenzas resp. lecziuns en moviment e sport

data / remartgas

☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	

Emna da studi da la pratica professionala

Las studentas/ils students

- sa preparan a moda conscienzusa sin il praticum e fan la planisaziun en scrit tenor las directivas da la partiziun furmaziun da la pratica professionala
- fan diever da la purschida da cussegliaziun tras las docentas/ils docents da la didactica dal rom
- tschertgan durant il process da planisaziun il discours cun la persuna d'instrucziun da la pratica e surdattan ad ella – sche pussaivel avant il cumenzament dal praticum – ils documents da planisaziun preparads
- scrivan ina brev per ils geniturs dals uffants, cun la quala ellas/els sa preschentan al cumenzament dal praticum e la mussan a la persuna d'instrucziun da la pratica
- dattan a la mentura/al mentur avant il cumenzament dal praticum invista en las lavurs da planisaziun e sclereschan cun ella/el dumondas eventualas
- discussiuneschan cun la mentura/il mentur accents dal praticum persunals (basa: pass da competenzas, portfolio, carnet d'elements, manual)
- preschentan a la mentura/al mentur termins pussaivels per la visita dal praticum

☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	

Emnas da pratica

Instruir mintga di, percepir complexitad e diversitad:

Las studentas/ils students

- prendan si contact cun ils uffants en differentas situaziuns, als observeschan u accumpognan, ellas/els s'occupan dals uffants e porschan agid
- surpiglian en il decurs dal praticum adina dapli responsablads per l'instrucziun (directivas chascha davantvart)
- planiseschan sequenzas d'instrucziun ch'èn adattadas al stgalim ed orientadas a las finamiras, scrivan lur planisaziun en scrit en furma chapibla e las mussan a la persuna d'instrucziun da la pratica entaifer il temp fixà
- mainan tras l'instrucziun planisada uschia ch'ella va a prà cun la si-tuaziun e surpiglian latiers incumbensas e la rolla da la persuna d'instrucziun (manar la classa e.u.v.)

☐	
☐	
☐	
☐	

- sa participeschan activamain ad occurenzas spezialas (p.ex. excursiuns, projects, di da sport) e surpiglian iniziativa ed incumbensas repartidas
- sa participeschan tant sco pussaivel a sesidas da team, a la collavuraziun cun personas d'instrucziun da promoziun (p.ex. pedagoga curativa/pedagog curativ da scola) u cun geniturs
- prendan sche pussaivel en singulas lecziuns u durant in mez di invista en l'instrucziun sin auters stgalims da scola (scolina, stgalim primar, stgalim aut) u tar personas d'instrucziun dal fatg
- observan durant sequenzas ch'ellas/ch'els n'instrueschan betg sezzas/sezs l'instrucziun da la persuna d'instrucziun a maun d'incumbensas concretas u assisteschan durant l'instrucziun

☐	
☐	
☐	
☐	

Reflexiun e lavurar cun il portfolio:

Las studentas/ils students

- valiteschan mintga di lur instrucziun sin basa dals documents da planisaziun ed observaziuns communablmain cun la persuna d'instrucziun da la pratica e cun la partenaria/il partenari da praticum, exerciteschan da far pli e pli ina reflexiun autonoma e prender cunter feedbacks sur da quai ch'è gartegià e quai ch'ins po anc emprender
- scrivan si durant e suenter las discussiuns suenter l'instrucziun enconuschienschas impurtantas (p.ex. en la part da reflexiun dal schema da planisaziun)
- lavuran a moda sapientiva vi d'accents dal praticum che fan senn (guarda carnet d'elements) e persequiteschan in focus elegi sur in pli lung temp
- dattan a la partenaria/al partenari da praticum ed a la persuna d'instrucziun da la pratica en connex cun ils accents persunals regularmain incumbensas d'observaziun concretas
- fan cuntinuadamain en furma da la lavur cun il portfolio ina validaziun da las observaziuns ed experientschas en connex cun ils accents persunals dal praticum
- adatteschan sche necessari ils accents persunals en il decurs dal praticum cun agid da la persuna d'instrucziun da la pratica
- dattan a la persuna d'instrucziun da la pratica invista en il portfolio resp. en singulas cumprovas d'emprender ed uschia en l'elavuraziun da las experientschas persunalas

☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	

Collavuraziun:

Las studentas/ils students

- lavuran a moda constructiva e fidada cun la persuna d'instrucziun da la pratica e cun la partenaria da praticum/il partenari da praticum
- profiteschan da la collavuraziun cun autras personas d'instrucziun or dal team al lieu da praticum (p.ex. er personas d'instrucziun dal fatg e da promoziun)
- substitueschan tenor convegno la persuna d'instrucziun da la pratica, sche quella sa participescha a la dieta per personas d'instrucziun da la pratica da la partiziun FPP
- surpiglian incumbensas en connex cun la visita da la mentura/dal mentor: coordinar il termin da visita, surdar la planisaziun en scrit per l'instrucziun che vegn visitada sco er l'incumbensa d'observaziun en scrit
- prendan si contact cun la mentura/il mentor tar eventualas malsegirezzas u problems, che na pon betg vegnir sclerids directamain cun la persuna d'instrucziun da la pratica

☐	
☐	
☐	
☐	
☐	

Validaziun e finiziun

Las studentas/ils students

- dumondan gia durant il praticum la persuna d'instrucziun da la pratica sin basa dals criteris da validaziun suenter feedbacks e sa drizzan cun malsegirezzas e dumondas pertutgant la validaziun ad uras ad ella
- emplainan sco basa per il discurs final cun la persuna d'instrucziun da la pratica l'instrument da validaziun sco validaziun persunala e completeschan il pass da cumpetenzas
- prendan part al discurs da validaziun cun la persuna d'instrucziun da la pratica, en il qual i vegn integrà la validaziun persunala ed il pass da cumpetenzas e tematisà proxims pass da svilup e d'emprender impurtants

☐	
☐	
☐	

- dattan a la persuna d'instrucziun da la pratica a chaschun dal discurs da valitaziun in feedback a bucca pertutgant la realisaziun dal praticum
- suttascrivan il feagl da notas, mettan la valitaziun persunala ed ina copia da la valitaziun estra en il portfolio e surdattan ina copia a la mentura/al mentur
- fineschan suenter il praticum il portfolio e mainan sin basa da quel il discurs da verificaziun cun la mentura/il mentur

☐	
☐	
☐	

Incumbensas da la persuna d'instrucziun da la pratica

Di d'ospitaziun

La persuna d'instrucziun da la pratica

- s'infurmescha avant il di d'ospitaziun a maun dals documents da la pratiziun furmaziun da la pratica professionala (FPP) davart cundiziuns da basa specificas, finamiras, criteris da validaziun e.u.v. dal praticum
- fixescha cun la studenta/il student ordavant las modalitads exactas per il di d'ospitaziun: temp (per regla entir di), pussaivladads per in'emprima activitad cun ils uffants e.u.v.
- realisescha il di d'ospitaziun uschia, che la studenta/il student po far uschè bain sco pussaivel in maletg da las premissas al lieu da praticum e da la classa da pratica (analisa da las premissas) e guarda ch'ella/ch'el possia sche pussaivel gia prender si contact cun la direcziun da la scola e cun il team da scola
- s'infurmescha a maun dal pass da competenzas da la studenta/dal student davart sia via d'emprender e ses nivel d'emprender e la/al sustegna da chattar accents persunals adattads per il praticum (basa: carnet d'elements)
- fixescha cun la studenta/il student cuntegns da l'instrucziun concrets durant il praticum e fa indicaziuns davart ils process d'emprender aspirads e las finamiras ord vista dals uffants
- sclerescha cun la studenta/il student la structura dal temp e da la tematica da las trais emnas da praticum inclus responsablidads
- fa transparent a la studenta/al student sias spetgas durant il praticum (p.ex. engagement, temp da preschientscha e temp da discussiun, planisaziun en scrit) era areguard ils criteris da validaziun
- discussiunescha cun la studenta/il student pussaivladads da prender si contact e sustegniment tar las lavurs da planisaziun durant l'emna da studi da la pratica professionala
- fixescha cun la studenta/il student in termin adattà per la visita da l'instrucziun da la mentura/dal mentur
- infurmescha la studenta/il student sch'ella/sch'el sa instruir sequenzas resp. lecziuns en sport e moviment

data / remartgas

☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	

Emna da studi da la pratica professionala

La persuna d'instrucziun da la pratica

- cusseglia e sustegna la studenta/il student tar las lavurs da planisaziun a temp adattà ed en furma adattada (via telefon, e-mail u sche pussaivel cun contactar directamain)
- dat a la studenta/al student in feedback davart il sboz da la brev, cun la quala el-la/el sa preschenta al cumenzament dal praticum als geniturs
- prenda encunter il pli tard al cumenzament dal praticum las lavurs da planisaziun terminadas e dad in feedback che promova l'emprender

☐	
☐	
☐	

Emnas da pratica

Instruir mintga di, percepì complexitad e diversitad:

La persuna d'instrucziun da la pratica

- sustegna la studenta/il student da prender si contact cun ils uffants en differents situaziuns, da s'occupar cun ils uffants, d'als accompagnar, d'observar lur emprender e da reflectar observaziuns
- surdat a la studenta/al student en il decurs dal praticum adina dapli responsablidad per l'instrucziun tenor las directivas da la partiziun FPP (guarda chascha davantvart)
- pretenda mintga di la planisaziun da l'instrucziun en scrit, per cussegliar la studenta/il student da realisar in instrucziun adattada per ils uffants, orientada a las finamiras e per part gia individualisada e da concepir ina planisaziun transparenta
- sustegna la studenta/il student da manar tras l'instrucziun planisada conform a la situaziun e la/al surdat per gronda part las incumbensas da la persuna d'instrucziun (manar la classa e.u.v.)

☐	
☐	
☐	
☐	

- dat a la studenta/al student la pussaivladad da prender l'iniziativa en connex cun occurrenzas spezialas e da surpigliar responsabladad per incumbensas concretas	☐	
- integrescha la studenta/il student tant sco pussaivel ed uschia ch'i fa senn en las sesidas da team, en la collavuraziun cun personas d'instrucziun da promozion u geniturs (sera da geniturs, discours cun geniturs)	☐	
- pussibilescha a la studenta/al student da far durant singulas lecziuns u mezs dis ina visita resp. visitas sin in auter stgalim (scolina, stgalim primar, stgalim aut) u visitar l'instrucziun da personas d'instrucziun dal fatg	☐	
- surdat a la studenta/al student durant sequenzas d'instrucziun che la persona d'instrucziun da la pratica maina sezza tras, incumbensas d'observaziun che sustegnan l'emprender u ch'ella surdat incumbensas nua che la studenta/il student po assister	☐	

Reflexiun e lavurar cun il portfolio:

La persona d'instrucziun da la pratica

- realisescha las discussiuns quotidianas suenter l'instrucziun uschia che la studenta/ch'il student sa d'ina vart exercitar da reflectar sia instrucziun pli e pli a moda autonoma da l'autra vart da survegnir clers feedbacks davart quai ch'è gartegià e quai ch'ins po anc optimar	☐	
- survegn durant il praticum invista en il portfolio u en singulas cumprovas d'emprender, mussa interess per la lavur cun il portfolio e per la metoda d'emprender da la studenta/dal student	☐	
- sustegna la studenta/il student da lavurar a moda constanta e sistematica vi d'accents da lavur resp. cumpetenzas concretas e la/al cusseglia sche necessari d'adattar quests	☐	
- prenda encunter regularmain incumbensas d'observaziun da la studenta/dal student en connex cun las cumpetenzas che ston spezialmain vegnir exercitadas, observescha e dat feedbacks	☐	
- mussa durant l'atgna instrucziun a moda exemplarica surtut las cumpetenzas che la studenta/ch'il student vul exercitar spezialmain e surdat da sia vart incumbensas d'observaziun che vegnan discussiunadas ed evaluadas	☐	
- animescha la studenta/il student d'elavurar en scrit observaziuns, experientschas e discussiuns en furma da cumprovas d'emprender per il portfolio (per regla suenter l'instrucziun)	☐	

Collavuraziun:

La persona d'instrucziun da la pratica

- prenda part a la dieta per personas d'instrucziun da la pratica da la partiziun FPP e surdat a la studenta/al student tenor cunvegna cun la direcziun da la scola e cun il team da scola durant quest (mez) di la responsabladad per l'instrucziun	☐	
- metta a disposiziun durant la visita da la mentura SPP/dal mentur SPP cundiziuns da basa adattadas e sa participescha a la discussiun suenter l'instrucziun	☐	
- dat a la mentura SPP/al mentur SPP invista en sias observaziuns e valitaziuns per tutgand moda da lavur e qualificaziun per la professiun da la studenta/dal student	☐	
- prenda si baud avunda contact cun la mentura SPP/il mentur SPP tar eventualas malsegirezzas u problems che na pon betg vegnir discussiunads directamain cun la studenta/il student	☐	

Valitaziun e finiziun

La persona d'instrucziun da la pratica

- dat a la studenta/al student gia durant il praticum sin basa dals criteris da valitaziun feedbacks, tematisescha ad uras problems eventuals u di a temp schebain prestaziuns n'èn betg cuntentaivlas	☐	
- fa a la fin dal praticum sin basa dals documents da valitaziun la valitaziun finala	☐	

en scrit

- maina tras cun la studenta/il student il discurs da validaziun final, latiers integre-scha ella il pass da cumpetenzas e la validaziun persunala da la studenta/dal student, fa transparent l'atgna validaziun e define-scha proxims pass da svilup e d'emprender impurtants
- prenda encunter da la studenta/dal student in feedback pertutgant la realisaziun dal praticum
- dat a la studenta/al student in exemplar suttascrit dals documents da validaziun e surdat in ulteriur exemplar a la partiziun FPP

☐	
☐	
☐	

Incumbensas da la mentura/dal mentur

Avant il praticum e durant l'emna da studi da la pratica professionala

La mentura/il mentur

- s'infurmescha davart ils instruments dal FPP (manual mentoring, carnet d'elements, portfolio, instruments da planisaziun) ed a maun dal manual davart las pretensiuns specificas, las finamiras e.u.v. dal praticum
- maina cun la studenta/il student in emprim discurs davart il praticum, en quest discurs vegnan discussiunads accents dal praticum che fan senn (basa: pass da cumpetenzas, carnet d'elements, portfolio, ma-nual)
- tematisescha cun la studenta/il student las pretensiuns areguard prestaziuns dal praticum
- s'infurmescha durant il prediscurs davart cundiziuns al lieu da praticum, prenda invista en las lavurs da planisaziun e respunda dumondas
- fixescha cun la studenta/il student in termin per la visita dal praticum inclus discussiun comunabla

data / remartgas

☐	
☐	
☐	
☐	
☐	

Emnas da pratica

La mentura/il mentur

- è persuna da contact per las personas d'instrucziun da la pratica e per la studenta/il student tar dumondas, malsegirezzas, givischs e pro-blems durant il praticum che na pon betg vegnir sclerids communa-blamain
- prenda part a la dieta per personas d'instrucziun da la pratica ed uschia al barat tranter differentas personas involvidas a la scolaziun da la studenta/dal student
- visita la studenta/il student tenor cunvegna al lieu da praticum (durada da la visita per regla: SP per studenta/student ina lecziun, S per studenta in'ura)
- prenda encunter da la studenta/dal student avant il cumenzament da l'instrucziun la planisaziun en scrit da l'instrucziun visitada sco er in'incumbensa d'observaziun en scrit en connex cun in accent da praticum
- notescha durant l'instrucziun sias observaziuns e prenda questas a la discussiun suenter l'instrucziun
- cooperescha a moda activa durant la discussiun suenter l'instrucziun, sustegna la studenta/il student tar la reflexiun da sia instrucziun en connex cun las finamiras ed ils accents e sa participescha a la discussiun ed al barat
- dat a la studenta/al student feedbacks en connex cun las cumpetenzas e cun ils accents da lavur individuals e sa referescha là nua ch'i fa senn als criteris da validaziun per il praticum
- dat a la studenta/al student tips per ulteriurs pass da svilup e d'emprender
- prenda sche pussaivel invista en ulteriuras lavurs da planisaziun da la studenta/dal student e pledenta la lavur cun il portfolio
- s'infurmescha davart il sa sentir da las personas involvidas, davart il decurs dal praticum, davart validaziuns da la persuna d'instrucziun da la pratica pertutgant qualificaziun per la professiun da la studenta/dal student, respunda a dumondas e prenda encunter feedbacks
- dat a la studenta/al student (suenter la finiziun dal discurs comunabel cun la persuna d'instrucziun da la pratica) commentaris davart il discurs da verificaziun (al cumenzament dal 3. semester)
- maina feedbacks da la studenta/dal student e da las personas d'instrucziun da la pratica a la partiziun FPP

☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	

Validaziun e finiziun

La mentura/il mentur:

- introducescha durant il discurs da finiziun sin basa dal portfolio ina retrospectiva dal praticum ed ina reflexiun da l'agen process d'emprender
- tematisescha durant il discurs da verificaziun – en preschientscha d'ina commembra/d'in commember da la direcziun da la SAPGR – cun la studenta/il student sia qualificaziun per la professiun (guarda directivas davart il discurs da verificaziun)
- prenda encunter suenter la finiziun dal praticum il portfolio finì, dat in feedback u al refusescha sche necessari per al surlavurar
- maina infurmaziuns ch'èn ord vista da la mentura/dal mentur impurtantas per ils proxims praticums a la partiziun FPP

☐	
☐	
☐	
☐	

Instrument da validaziun praticum Situaziuns d'emprenderValidaziun tras la **persuna d'instrucziun da la pratica** (e validaziun persunala da la studenta/dal student)

Studenta/student

Persuna d'instrucziun da la pratica

Clasa, lieu da praticum

Temp da praticum

Explicaziuns

Las cumpetenzas ch'èn dadas avant vegnan validadas cun **notas** tranter 1 e 6. La nota 4 signifitgescha che la prestaziun è suffizienta, notas sut 4 signifitgeschan che la prestaziun n'è betg suffizienta enfin cleramain betg suffizienta. La nota 5 stat per ina buna prestaziun. Per notas sur 5 ston vegnir furnidas prestaziuns spezialas e visiblas. Sin basa da la summa da tuttas notas po vegnir definì tenor la scala la nota per il praticum.

En il spazi **remartgas** po vegnir nudadas tar tut ils tschintg champs da validaziun fermezzas spezialas e proxims pass da svilup e pussaivladads da svilup da la studenta/dal student. Igl è pussaivel dad argumentar u commentar ina validaziun.

Studentas e students defineschan tut tenor basegns d'emprender persunals entaifer u ordvart ils standards che vegnan definids sco accents per il praticum Situaziuns d'emprender **accents da lavur individuals**. En la davosa part da l'instrument da validaziun noda la persuna d'instrucziun da la pratica quels accents individuals (cfr. pass da cumpetenzas da la studenta/dal student) e fa ina validaziun che sa referescha als svilup ed al nivel d'emprender actual, che cuntegna dentant era recumandaziuns e consequenzas per la lavur futura (proxims pass d'emprender, cumpetenzas, vi da las qualas las studentas/ils students ston anc lavurar e.u.v.). En il spazi **ulteriuras remartgas** po vegnir nudadas observaziuns supplementaras e commentaris.

Process d'emprender e da svilup e lavurar cun eterogenitad (Standard 2 e standard 3)

La studenta/il student sa observar en differentas situaziuns da scola a moda sapientiva e cun cleras finamiras, ella/el percepscha ils uffants e lur indivi-dualitad.

La studenta/il student vesa e chapescha en la reflexiun comunabla process d'emprender e difficultads d'emprender da singuls uffants e sa formular conclusiuns per l'instrucziun.

1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6

Remartgas

Manar ina classa

(Standard 5)

La studenta/il student mussa envers ils uffants plaschair da contact ed avertadad e tgira ina buna relaziun cun els.

La studenta/il student sa s'occupar a moda suste-gnenta cun singuls uffants.

La studenta/il student sa sa preschentar a moda segira, tschif-far l'attenziun dals uffants e dar cleras incumbensas.

La studenta/il student sa communitgar e far valair reglas.

1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6

Remartgas

Planisaziun, realisaziun e valitaziun da l'instrucziun

(Standard 6)

La studenta/il student planisescha l'instrucziun quotidiana a moda conscienziusa e transparenta.

La studenta/il student sa duvra en si'instrucziun conform ad ina situaziun differentas medias, furmas da basa, furmas da gieu, furmas socialas sco er parzialmain furmas da l'individualisaziun.

La studenta/il student sa adattar l'instrucziun planisada durant la realisaziun a moda raschunaivla e conform a la situaziun.

La studenta/il student sa ritmisar uschia che l'emprander vegn promovì, sa far punts utilas e nizzegiar bain il temp d'emprander.

1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6

Remartgas

Abilitad individuala da supportar squitsch, svilup profesional, svilup da l'instrucziun e da la scola (Standard 9)

La studenta/il student sa reflectar l'atgna instrucziun a moda autocritica e per part autonoma e sa realisar enconuschientschas or da la reflexiun a moda raschunaivla.

La studenta/il student valitescha il nivel actual da las atgnas cumpetenzas profesionalas a moda realistica, definescha proxims pass d'emprander che fan senn e lavura a moda consequenta vi da quels.

La studenta/il student mussa interess per la complexitad dal champ profesional e per las pretensiuns da la rolla professiunala.

1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6

Remartgas

Ulteriuras competenzas socialas e persunalas (che surpassan ils standards)

La studenta/il student sa tegna a moda fidada vi da convegnas ed obligaziuns.

La studenta/il student mussa en il praticum engaschi ed iniziativa.

La studenta/il student nizzegia e realisescha la collavuraziun cun autras persunas involvidas a moda constructiva.

La studenta/il student sa reagir en situaziuns nunprevisas a moda flexibla.

1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6

Remartgas

Accents da lavur individuals (cfr. pass da competenzas)

Svilups e nivel d'emprender actual en il champ accent da lavur individual da la studenta/dal student, recumandaziuns e consequenzas per la lavur futura (p.ex. pass d'emprender impurtantas, competenzas vi da las qualas ins sto anc lavurar, resuras che pon vegnir nizzegiadas)

Ulteriuras remartgas (t. a. en connex cun la qualificaziun per la professiun)

Ulteriuras infurmaziuns impurtantas, remartgas pertutgant la qualificaziun per la professiun e.u.v.

Fegl da notas praticum Situaziuns d'emprenderValidaziun tras la **persuna d'instrucziun da la pratica**

Studenta/student

Persuna d'instrucziun da la pratica

Classa, lieu da praticum

Temp da praticum

Scala da notas

Summa or dals tschintg champs da validaziun	Nota
98 - 102	6
89.5 - 97.5	5.5
81 - 89	5
72.5 - 80.5	4.5
64 - 72	4
55.5 - 63.5	3.5
47 - 55	3
38.5 - 46.5	2.5
30 - 38	2
21.5 - 29.5	1.5
17 - 21	1

Summa or dals tschintg champs da validaziun

Nota da praticum

Absolvi il praticum cumplainamain gea
 na, absenzas mezs dis

Nus confirmain ch'igl ha gi lieu a la fin dal praticum Situaziuns d'emprender in discurs da validaziun en il qual igl è vegnì duvrà l'instrument da validaziun – ina giada da la persuna d'instrucziun da la pratica (validaziun estra), ina giada da la studenta/dal student (validaziun persunala) - sco basa dal discurs.

Lieu e data dal discurs:

Suttascripziun persuna d'instrucziun da la pratica:

Suttascripziun studenta/student:

Surdada dals documents da validaziun

	termin	responsabladad
Original a la partiziun FPP (biro C13)	entaifer l'emna suenter il praticum	persuna d'instrucziun da la pratica
Copia validaziun estra a la mentura/al mentur	entaifer l'emna suenter il praticum	studenta/student
Copia validaziun estra e validaziun persunala en il portfolio	entaifer l'emna suenter il praticum	studenta/student

Ils documents da validaziun servan sulettain per la scolaziun e na dastgan betg vegnir duvrads per annunzias per plazzas da lavur.

Scola auta da pedagogia dal Grischun
Partiziun Furmaziun da la Pratica Professionala
Scalärastrasse 17
7000 Cuira
www.phgr.ch

2. ediziun, schaner 2016